

נראדה אור

פרשת וארא תשפ"ב
גיליון צט שנה ג
באר רבוה"ק מלעכוויטש קוידעני

{ שניני אור }

כבר כתבנו בעבר במדור זה כי להיות ריאלי אינו בהכרח תמיד מעלה, לפעמים דוקא עדיף להסחף מעט אחר מחשבות לא הגיוניות, בני ישראל משועבדים במצרים במשך שנים ארוכות בעבודת פרך והנה מגיע משה רבינו ומבשר על הגאולה, במבט ריאלי לא היה לכך כמעט סיכוי, מה גם שעם פגישתו הראשונה של משה עם פרעה המצב רק מחמיר, בסופו של דבר דוקא הלא ריאליים' שהאמינו ללא הגיון הם אלו שזכו לצאת מאפילה לאור גדול.

בשבת זו חל יומא הדילולא של מרן אדמו"ר הצעיר זי"ע - יום ההילולא הראשון מאז נדפסו דברי תורתו בכלי מפואר, אילו היה משיהו מספר לפני שלש שנים על ספר שכזה העומד לצאת לאור היינו מביטים עליו כספק שקרן ספק מדומיין, לא ריאלי בכלל ובכל זאת זה אירע - גדולים מעשי ה'.

לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו - אילו היה משיהו אומר לפני כשלושים שנה שדברי תורתו המופלאים של אדמו"ר הצעיר ירוו צמאונם של עשרות רבות של אברכים ובחורים הצועדים בדרך רבוה"ק ומבקשים להאיר לבם במשנתם ודברי תורתם - היינו מגדירים אותו כאדם לא ריאלי בעליל, אך הקב"ה גדול מכל ההגיונות והתחזיות - זכות רבוה"ק עמדה ועומדת לחדש מורשתם ולהנחיל דרך עבודתם. ולמעשה - השבוע קוראים אנו על המכות שקיבלו מצרים שעל ידם יצאו כוחות הנפש מהקלי' אל הקדושה כפי שמבאר תמיד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מכת צפרדע מכוונת כנגד מדת היסוד על ידה התבטלו התשוקות שבצד הרע ותחתיהן צמחה בלב בני ישראל תשוקה להשם יתברך.

יתכן שלכך היתה מכת צפרדע באופן שמתוך היאור עלתה צפרדע אחת גדולה וכאשר הכו אותה המצרים יצאו ממנה נחילים של צפרדעים, כפי שכבר הזכנו שאם ננסה להלחם בתשוקת הגוף רק בדרך הכאה ומלחמה נגרסם בכך שיצאו ממנה נחילים רבים של צפרדעים (ראה דברות קודש בענין מכת ברד בגליון זה), בכדי לבטל את תשוקות הצד שכנגד יש להאיר בנפשנו תשוקה דקדושה - תפלה תורה ומצוות מתוך תשוקה וחיית פנימית.

האמת שלפעמים נראה לנו שבמצב בו אנו נמצאים, לא מציאותי כ"כ לנתב את התשוקה לענינים נעלים יותר, אך גם במצרים היה נראה זה כלא ריאלי' ובסופו של דבר דוקא האמונה למעלה משכל והגיון היא זו שהוציאה את בני ישראל משעבוד לגאולה.

כך גם בנוגע לכלל - ישנם הטוענים בבטחה שכיום לא הגיוני לצעוד בדרכי העבודה כפי שהנחילו הצדיקים - 'לעכוויטש זה מלפני מאתיים שנה', בדרך שכזה לא ריאלי לגדל בחורים ואברכים שתשוקתם נתונה במקומות רוחניים, למרות זאת נאחזים אנו בחבל רבוה"ק וצועדים בעקשנות ובאמונה בדרך אותה מנחיל מרן אדמו"ר שליט"א, לגמרי לא הגיוני אך אנו כבר יודעים - האמונה תנצח.

מתוך מחשבות שכאלו נתכונן לשבת ההתאחדות בשבת פר' בשלח שירה הבעל"ט בחסד ה' ובעזרתו - אחדות אמיתית סביב נקודת אמת שודאי תנצח.

{ זברות קודש }

כריתת ברית לשעבד כוחות הנפש להקב"ה

בארץ ישראל יש כח מיוחד להתגבר על כחות הטבע

בדרך זו היתה כריתת הברית על הארץ ונתתי לך ולזרעך אחריו את ארץ מגורייך וגו' והייתי להם לאלקים, שיקבלו אברהם וזרעו אחריו ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, שבארץ זו יש כח רוחני לשעבד כל כחות הנפש לגילוי אלקותו יתברך, והייתי להם לאלקים שיהיו כחות נפשם נשלטים על ידי הקב"ה ומשועבדים לגילוי כבודו יתברך בכל הארץ.

ועקת בני" במצרים על שיעבדו מידותם תחת מצרים

והנה בהיות בני ישראל במצרים נשקעו בטומאת מצרים והיו רצונותיהם וכחות נפשם משועבדים תחת יד מצרים, ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויעקו, כי בראותם שפלות מצבם אשר רצונותיהם נתונים תחת יד מצרים ונמשכים אחר החומר זעקו להשם יתברך, הלא יש לנו כריתת ברית עם השם יתברך להיות לך לאלקים ולזרעך אחריו שיהיו כחות הנפש משועבדים לעבודת הבורא, הכיצד יתכן שכל רצונותינו משועבדים לעבודת מצרים ומשוקעים בחומריות וכי היכן היא הכריתת ברית.

על זה אמר השם יתברך למשה וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב וגו', וגם הקימותי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען, שאמנם כרת ברית עם האבות הקדושים לתת להם ארץ כנען אשר על ידי זה יהא לאלקים להם ולזרעם אחריהם, וגם אני שמעתי את נאקת ישראל אשר מצרים מעבידים אותם ואזכור את בריתי, מעבידים משורש הפעיל, ששמע הקב"ה שנאנקים בני ישראל על אשר מצרים מעבידים אותם, שרצונותיהם וכחות נפשם נשלטים ומונהגים על ידי מצרים תחת הברית שיהא ה' להם לאלקים, ועל ידי זה ואזכור את בריתי שכתת עם האבות הקב"ה.

המשך בעמוד הבא <<<

וידבר אלקים אל משה וגו', וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל-ש-די וגו', וגם הקימותי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ מגוריהם אשר גרו בה, וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם ואזכור את בריתי (ו, א-ה).

ברש"י וגם הקימותי את בריתי, וגם כשנראתי להם באל-ש-די הצבתי והעמדתי בריתי ביני וביניהם, לתת להם את ארץ כנען, לאברהם בפרשת מילה נאמר אני אל-ש-די וגו' ונתתי לך ולזרעך אחריו את ארץ מגורייך וכו'.

כריתת הברית עם אברהם אבינו וזרעו

שיהא בהם כח לשלוט נגד הטבע

ביאור הענין דכתיב (ישעיהו מג, ז) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, תכלית בריאת העולם עבור גילוי מלכותו ואמונתו יתברך בעולם, וזאת היתה עבודת האבות הק' ובראשם אברהם אבינו לגלות אמונת ה' ואלקותו בעולם, וזהו ענין הברית שכתת השם יתברך עם אברהם אבינו ע"ה וזרעו אחריו. כמאמר הכתוב בפרשת מילה והקימותי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריו לדורותם לברית עולם להיות לך לאלקים ולזרעך אחריו, ונתתי לך ולזרעך אחריו את ארץ מגורייך את כל ארץ כנען לאחוזת עולם והייתי להם לאלקים (בראשית יז, ח-י).

על ידי ששעבד אברהם אבינו כל מציאותו וכחות נפשו לגילוי אלקותו יתברך זכה לכריתת הברית, שכאשר ימול עצמו אשר זהו שלמות ביטול כחות הנפש להשם יתברך יזכה להיות לך לאלקים ולזרעך אחריו, אלקים מורה על שליט ומנהיג, שאף כי מצד הטבע נמשכים רצונות האדם וכחות נפשו לעניני הגוף יהא באברהם וזרעו כח נגד הטבע, שיהיו כחות נפשם ורצונותיהם נשלטים ומונהגים על ידי השם יתברך, ויהא השם יתברך נקרא אלקי ישראל כאשר על ידם יתגלה אלקותו יתברך בעולם.

חיזוק לעבוד ה' בלי שום ציפיה לפרעון וכתשלום גמול

שמעתי מכ"ק אדמו"ר [מוהר"א] דקוידנאו נ"ע פרשת וארא בהיותי בקאחינאו ... באותו שבת קודש אמר ר' ישראל סנדלר בקאחינאו, אשר ר' ישראל התחיל לבכות בעת שקראוהו לעלות התורה מחמת שהיה בביתו חולה ר"ל, ואמר לו אדמו"ר נ"ע בסעודת הבוקר: הירא את דבר ה' מעבדי פרעה הניס את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים ואשר לא שם לבו אל דבר ה' (ט, כ-כא). עבדי פרעה נקראים האנשים אשר עובדים ה' רק בשביל פרעון שהי"ת יפרע להם שכן בעולם הזה, וזהו הירא את דבר ה' שהוא מעבדי פרעה, הניס מקנהו ועבדיו אל הבתים, הוא מכניס כל רכושו באותיות התורה והתפילה, דבתים נקראים אותיות כמבואר בספר יצירה (מנטובא, ד, ט) שלש אבנים בונות וכו'. ואשר לא הוא פסיק טעמא, ור"ל מי שהוא אינו במדריגה זאת שם ליבו אל דבר ה', היינו שלומד ומתפלל לא לשום תועלת ולגרמיה כלל, כי אם מחמת שהוא דבר ה'.

הגה"ה רש"א שטאם, זכר צדיק ד.

שבע מכות בפרשת וארא ושלוש בפרשת בא

כי צריך להכניע קודם המדות הרעות ואח"כ החב"ד

הנה עשר המכות מחולקים בשני פרשיות, בפרשת וארא שבע מכות ובפרשת בא שלש מכות, והטעם הוא משום דכל העשר מכות היו בכדי להכניע העשר כתרין דמסאבותא (זו"ח"ב טו), ולכן מקודם צריך להכניע הז' תחתונות ובעבודה היינו לגרש השבע תועבות מלבבו ולהכניע הז' מדות רעות, ואחר כך בנקל להכניע הג' ראשונות חב"ד דקליפה.

כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"א זי"ע, זכר צדיק יג

במכת דם יצאו ישראל להיות תחת עיול מלכות שמים

במכת דם נכנעה מדת מלכות דקל" ונתרומם מלכות דקדושה, ואיתא בגמ' (ר"ה יא.) בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים, ובפשטות התחילו אז עשר המכות (עיי"ש בתו"ח"ה בראש השנה ובפי' מהר"ו על שמו"ה ה, ט), ולפי זה במכת דם נתבטל השעבוד ויצאו ישראל מתחת יד מלכות פרעה להיות משועבדים למלכות ה', הללו עבדי ה' ולא עבדי פרעה, כי בור"ה תחילת תיקון מדת המלכות לכך התחילה ביום זה מכת דם שעל ידה באו ישראל להיות תחת מלכות שמים.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הצפרדעים מסרו נפשם וכן במדת היסוד יש לנהוג במסירות נפש

איתא בגמ' (פסחים גג.) עוד זו דרש תודוס איש רומי מה ראו חנניה מישאל ועזריה שמסרו עצמן על קדושת השם לכבשן האש נשאו ק"ו בעצמן מצפרדעים, ומה צפרדעים דאין מצווים על קדושת השם כתיב בהו ועלו ובאו בביתך וגו' ובתנוריק ובמשארותיך (שמות ז, כח), אימתי משארות מצויות אצל תנור הוי אומר בשעה שהתנור חם, אנו שמצווין על קדושת השם על אחת כמה וכמה.

הנה הצפרדעים אף שנצטוו להיכנס לתנורים היתה כל צפרדע יכולה לפטור עצמה בטענה שאין הציווי דוקא עליה, אמנם הצפרדעים שנכנסו לתנורים לא חיפשו דרך לפטור עצמם אלא מסרו נפשם בשמחה לקיים רצון יוצרם, ומזה למדו חנניה מישאל ועזריה שאף כי אינם מחויבים למסור עצמם לכבשן האש כדאי' בראשונים שלא היה זה עבודה זרה ממש אלא אנדרטא, מ"מ לא חיפשו צד היתר ומסרו נפשם בשמחה כאשר מסרו הצפרדעים עצמם להיכנס לתנורים.

והטעם שדוקא מכת צפרדע היתה באופן של מסירות נפש, כי מכה זו כנגד מדת היסוד ובמדה זו יש לאדם לנהוג במסירות נפש, ואף כאשר יכול למצוא לעצמו צד היתר שאין הדבר מפורש לאיסור ואינו חיוב גמור וכדו', לא יחפש היתרים אלא ימסור נפשו בשמחה על קדושת שמו יתברך, כאשר הצפרדעים נכנסו לתנורים אף שהיו יכולים לפטור עצמם.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בקדושת היסוד זוכים ליעת דקדושה

הנה יש באדם ב' בריתות ברית הלשון וברית המעור. והמה מכוונים זה כנגד זה, שעל ידי ששומר אבריו בקדושה יכול לפתוח פיו להודות ולהלל את בוראו בחיות פנימית, וכן ע"י ששומר פיו מדיבורים אסורים ודברי הבאי נשמרים אבריו בקדושה, ובאריז"ל איתא (ע"ח שער הנקודים פ"ג) יסוד עולה עד הדעת, כי על ידי קדושת היסוד וזכה להרגש דקדושה ויכול לשפוך נפשו בתפלה בההירות הדעת ובחיות הלב.

זהו ענין מכת צפרדע שהיא כנגד מדת היסוד, דאי' בחז"ל (ברייאת דפרק שירה) בשעה שסיים דוד המלך ספר תהילים וזהו

הדרך להתגבר על היצר במדה זו בשני אופנים, האחד שיגביר בלבו אהבת השם יתברך בפרט בעת עבודתו בתורה ותפלה, ועל ידי עסקו בתורה ועבודה בחיות פנימית ובאהבה יתבטלו ממנו אהבות החומר. ואף בבואו לעסוק בענינים גשמיים יעורר אהבת ה' בנפשו על ידי שיתבונן במקור השפע ע"י ברכת הנהנין וכיו"ב כוונה ובאהבת ה' וכך לא ימשך כ"כ אחר תאות גופו.

אמנם אף שעיקר העבודה להגביר בנפשו אהבת ה' לאו כל העיתים שוים ויש זמנים שאין הלב מתעורר באהבת ה' ואז צריך לכוף עצמו שלא להימשך אחר אהבת החומר, לא מבעיא בעניני איסור ח"ו אלא אף בעניני היתר המיותרים שיתגבר בכח על יצרו המבקש למשכו לאהבה חומרית.

זהו הנרמז במכת ברד שיצאה מדת החסד מתחת יד הקל"י, אשר לכך היתה המכה באש ובמים, מים מורה על אהבה והוא אופן הכנעת אהבה דקל"י על ידי שמעורר לבו לאהבת ה' וביורת על ידי התוה"ק שנמשלה למים, והאש מורה על מדת הגבורה הוא אופן הכנעת אהבות שכנגד בעת שאין לבו נתעורר לאהבה רוחנית, שיש להתגבר ולהכניע היצר שממשיכו אחר אהבות החומר.

ובכח יציאת מצרים יזכו להיות כל רצונותיהם וכחות נפשם דבקים בהשם יתברך, וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים, וידעתם מלשון דעת וחיבור, והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב, שיביאם אל ארץ ישראל אשר בה יזכו לשלמות הברית להיות כל מציאותם כלי לגילוי כבודו יתברך בעולם.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

*** המשך מעמוד הקודם ***

ע"י האוהות והמופתים במצרים נתגלה אלקותו בעולם לכן אמור לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והצאתי אתכם מעבודתם, שיוצאים הם מהיות עבדים למצרים ומשועבדים להם בנפשם, ולא תהא היציאה רק למצב שהיה קודם לכן אלא אדרבה ע"י גודל שפלותם במצרים יתעלו עתה במדרגתם, וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים, ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים, שעל ידי האוהות ומופתים בצאתם ממצרים יתגלה ביותר אלקותו יתברך בעולם ויהא ביותר כריתת הברית להיות הקב"ה להם לאלקים כאשר הם הכלים לגילוי כבודו יתברך כנאמר וידעו מצרים כי אני ה'.

בשבת נגלה ביותר את הברית ושיעבוד כל כחות הנפש לה'

ענין זה נתגלה ביותר בנפשות ישראל בשבת קודש, כי בימות החול משועבד האדם לעסוק בלי"ט מלאכות בכל עניני הגשמיות המסתירים אלקותו יתברך, אבל בשבת מתגלה אלקותו יתברך בעמו ישראל לדעת כי אני ה' מקדישכם, ועל ידי גילוי זה מאיר בהם בחי' הברית להיות השם יתברך להם לאלקים שיהיו כל כחות נפשם משועבדים לגילוי כבודו יתברך, כמאה"כ (שמות לא, טו) ושמרנו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם, וכדאי' בראשונים (סמ"ג עשה ג) שלך אין מניחין תפילין בשבת כי בימות החול יש לאדם אות ברית מילה ואות תפילין אשר על ידו משעבד רצונותיו וכחותיו להשם יתברך, אבל בשב"ק השבת עצמה ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם ואין נצרך לאות תפילין. זהו ביאור דברי הזמר (כל מקדש) עוזר לשובתים בשביעי בחריש ובקציר עולמים, הם השובתים ונשמרים בשב"ק מל"ט מלאכות לדבק כחות נפשם בהשם יתברך, צדקתם תציהי כאור שבעת הימים הוא אורו יתברך המאיר בנפשם, ה' אלקי ישראל אהבת תמים שב"ק הוא אות הברית שהקב"ה אלקי ישראל והוא אהבת תמים ברית אהבה בינו ובין בני ישראל, ה' אלקי ישראל תשועת עולמים, בחי' אלקי ישראל היא תשועת עולמים ותכלית העולם.

ליל שב"ק פ' וארא תשע"ד

עליו דעתו, נראתה לו צפרדע ואמרה לו לא תזוח דעתך שאני אומרת שירות ותשבחות יותר ממך, ולכן נקראת צפרדע אותיות צפר-דע כי בקדושת היסוד וזכה לדעת ויכול לפתוח פיו בשירות ותשבחות בדעת והרגש דקדושה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

התקשרות התשוקה להשי"ת בכל הענינים

ושרץ היאור צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנוריק ובמשארותיך (ח, כח).

מכת צפרדע כנגד מדת היסוד ולכך היתה המכה בכל מקומות וענינים אלו, כי מדה זו שייכת בכל עניני האדם שבכל עניניו ועסקיו יקשר תשוקתו ליצורו, ולא יניחה להימשך אחר תאוות החומר.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רמז במכת ערוב כי נצח ישראל לא ישקר

ושמתי פדת בין עמי ובין עמך (ח, ט). פירוש אפילו אם לא יהיו ראויים ונקראים עמך - בין עמי ובין עמך, רצה לומר בין כך ובין כך גאלם, כי גאולת מצרים היתה רק באתערותא לדעילא.

כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"א זי"ע, זכר צדיק יג, ובדברי שלום בפרשתן הביא מאמר זה וסיים כמדומה ששמעתי זה בשם אאמו"ר (מרן אדמו"ר זקן) זללה"ה.

רמז במכת ערוב שהשי"ת מנצח ומבטל הקליפות

ושמתי פדת. חסר וא"ו, כי בקליפה יש ת"פ מחנות בגימטריא ת"פ כידוע (מג"ע ואתחנן, אופן קפד), והשם יתברך מכניס שמו הקדוש שם בן ד' ומפריד ביניהם כמו שכתוב (תהלים צב, י) יתפרדו כל פועלי און, וזהו ושמתי פדת, ת"פ וד' ביניהם, ודפח"ח.

אמרי יעקב וארא תרע"ז

ממכת ברד נלמד שני אופנים להכניע חסד דקל"י

ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד וגו' (ט, כד). ברש"י נס בתוך נס האש והברד מעורבין והברד מים הוא ולעשות רצון קונם עשו שלום ביניהם.

יש לבאר ע"ד העבודה כי במכת ברד יצאה מדת החסד מתחת יד הקל"י, וחלק העבודה בפועל במדה זו שידרוש תמיד טובת חבריו ויעשה חסד עם כל איש ישראל, ושורש החסד הוא מדת האהבה שעל ידי אהבת היהודי את הבורא יתברך אוהב ומשפיע חסד לעמו ישראל, ובמדה זו נצרך האדם להתגברות גדולה כדאי' בזוה"ק שהיצר מתגבר ביותר להכניס מדת האהבה תחת יד הקל"י ח"ו לאהוב ענינים אחרים, אשר על ידי זה נתהפך החסד שתחת שייטיב עם אחרים מטיב עם הגוף החומרי.

הרה"ק רבי משולם זוסיא מהאניפולי זי"ע

ב' שבט תק"ס

ובני יצהר קרח ונפג וזכרי (שמות ו כא).

פירש הרבי ר' זושא זצ"ל 'יצהר' מלשון צוהר, ר"ל הצדיקים שהם מזככים ומצהירים את החומר שלהם, 'קרח' כשקר להם מקרירות החורף, 'ונפג' ע"י מה פוגמין את הקור, 'וזכרי' ע"י שזוכרין את עצמם בהם יתברך.

אילנא דחיי, ע"ש בשם הרה"ק מלובלין באופן אחר כי הצדיקים מבקשים 'ונפג' שיפיג מהם את הקרירות, כדי 'וזכרי' שיוכלו להזכיר את השי"ת, כי הציגה מבטלם מעבודת הקודש

גולה אחר גולה

כידוע, הלכו האחים הקדושים רבינו ואחיו הקדוש הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע יחדיו לגלות, באותה גלות תקנו הם ענינים נשגבים רבים לדורם ולדורות שאחריהם, רבים מניצוצות הקודש באותם מקומות העלו. נשמות רבות ונדחות מכלל ישראל החזירו הם בתשובה. בפי חסידים מקובל כי בדרך גלותם הגיעו הם למדינת גרמניה וחפצו ליכנס אליה, אך הגיע הבע"ד והודיעם כי באם יכנסו הם, יעזוב את כל העולם ויטפל רק אליהם, ידע הוא מלאך המשחית כי בהכנסם למדינה ארוהה זו, ימשיכו בקדושתם אור כה גדול, שקליפת ההשכלה לא תהא לה שליטה ולא תתפשט, ובכך לא תשרה טומאה כזאת על גרמניה, טומאה שנתנה כח בשנים שלאחמ"כ לסט"א שבאותה מקום לבצע את זממם המרושע בהשמדת רוב מנין ובנין של כלל ישראל בארצות אירופה רח"ל.

הרה"ק מליז'ענסק החשיב ביותר את אחיו - רבינו, באחת הפעמים שרבינו ביקר במעונו והרה"ק ליווהו בשונו לביתו הביט הרה"ק מליז'ענסק על העגלה המתרחקת, הביט והביט עד אשר נעלמה מעיניו, לשאלת הסובבים אותו מדוע מביט הוא כה רבות על מרכבת אחיו, ענה כי הלוואי ובבתי כנסיות ובתי מדרשות יזכו לראות את הקדושה והטהרה כמו שרואים על עגלת אחי הקדוש.

לעומתו רבינו החשיב והקדיש ביותר את אחיו מליז'ענסק. מסופר כי הרה"ק בעל ה'מאור ושמש' כשהיה ילד קט יצא לחפש דרכי עבודה, בדרכו הגיע להיכלו של רבינו וראהו מעוטף בטליתו ומתפלל, נכנס הוא מתחת לטליתו של רבינו ראה והנה מתפלל הוא בבכיות נוראות עד שדם יוצא וזב מעיניו, בסיום התפילה אמר רבינו לנער הקדוש 'האצלתי עליך חלק הנפש וחלק הרוח, מכאן תלך אל אחי רבי אלימלך והוא יאציל עליך חלק הנשמה'.

ד' פוילישע גנבים - הגנבים הפולנים! קרא עליהם בחיבה הגאון הקדוש רבי נתן אדלער זי"ע. באומרו כי בכל לילה כשעולה הוא השמימה בחצות הלילה בעת ששערי ההיכלות נפתחין רואה את שני האחים כשהם כבר בתוך ההיכל, מהיכן נכנסים הם אם השערים היו סגורים עד כה? שאל רבי נתן הקדוש 'אין זה כי חותרים הם חתירה מתחת לשערים ומתגנבים ובאים במחתרת' על כן קרא להם בלשון זה.

כאמור, באותה הגלות תקנו הם נפשות רבות להשיבם אל אביהם שבשמים, כשדרכם היתה לדבר דיבורי מוסר האחד אל רעהו ובדיבורים אלו כיוונו הם אל השומעים שהיו צריכים תיקון באלו הענינים שבהם עסקו. את עבודת הגלות קידש רבינו ואילו אחיו הקדוש הצטרף אליו משך תקופה מסוימת, כשאף לאחר ששב הר"א וישב על מקומו בליז'ענסק היה רבינו נע ונד בארץ, ממשך להעלות ניצוצות נדחים ולהחזיר בתשובה אלפי ישראל.

שח הרה"ק רבי דוד מטאלנא [חתן הרה"ק ר' ישראל אברהם מטשארני אוסטראה בן רבינו] כי כשהודיעו להם מן השמים שהגיע קץ גלותם ועליהם לשוב למקומם, סרו האחים הקדושים אל העיר הסמוכה פטשו בגדי גלותם ולבשו בגדים ראויים, נכנסו הם לבית המדרש, הר"א עלה על בימת ביהמ"ד והתחיל לומר דברי פלפול עמוקים בסוגיות החמורות שבש"ס, ואילו רבינו החל באמירת תהילים ב'עמוד' בהשתפכות הנפש כדרכו בקודש.

רבינו נשבע שלא תפרח נשמתו מדביקות - עדות הרה"ק רבי משה מקאזניץ זי"ע

ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ (בראשית כד, ג) יבואר ע"פ מה דאיתא בזה"ק (משפטים קטו): כל הנודד כאילו נודד בחיי המלך, וכל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו ונראה ברמז דבריו הקדושים ... (ע"ש תחילת דבריו).

'וכל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו', דהנה שבועה היא מלשון שביעה, כלומר 'כל הנשבע' דהיינו הצדיק השלם אינו שבע עד שבא להתדבק במלך מלכי המלכים עצמו, להיות ממש בטל במציאות בגודל הדבקות בהשי"ת ברוך הוא, במסירות נפש להשם יתברך שמו להיותו בבחינת מטה בגודל המסירות נפש אליו ית"ש.

וכמו שבעיני ראיתי ממורי ורבותי שכבר נתבקשו בישיבה של מעלה ומנו"כ בעולם העליון בצרורא דחיי דלעילא, ובפרט מאדוני מורי ורבי הרב הקדוש איש אלקים נורא מוהר"ד משולם זוסיא ז"ל, אשר כמה פעמים בעלותו להתדבק בהבורא ב"ה וברוך שמו, היה מפשיט עצמו לגמרי מן העולם הזה, עד היותו ממש קרוב להתבטל במציאות, עד שהוכרח לנדר נדרים ונדבות שיתקיים נפשו בו.

וזוהו ואשביעך בה' - שהבטיחו השי"ת להצדיק השלם להשביע בצחצחות נפשו בעצמות הוי"ה ב"ה ממש בגודל הדבקות בהשי"ת ב"ה וב"ש לעד.

באר משה, פרשת וירא

יושבי ביהמ"ד המה ראו כן תמהו על היות בקרבם שני יחידי סגולה קדושי ישראל, הזדרזו הם ואספו סכום הגון למען שני השרפים, כשהביאו לפניהם את הכסף נטל רבינו את כל הדמים שבכיס ומנאם, כשסיים אמר רבינו כי ד' פרוטות חסרים מהחשבון העולה, הנוכחים תמהו על דבר זה, מדוע חשובים בעיני רבינו ד' פרוטות אך לא אמרו מאומה מפני כבודו, עד שזנכר אחד מהגבאים שאחד העשירים רצה להעניק לו סכום זעום בסך ד' פרוטות והשיבו אל האיש בבוז, שח הוא לרבינו אודות האיש ופרוטותיו, נענה רבינו ואמר כי אכן לאותם פרוטות התכוון הוא, כי בעת שנכנס לעיר, יודע הוא כמה מעות צריך להיות לו מאותה העיר וד' פרוטות חסרו לו מאותה השיעור ואף בעל פרוטות אלו צריך שיעלו את נשמתו.

ידע כל תעלומות

רבינו בדרך נדודיו הגיע לבית אחד ובעל הבית לא היה בביתו והאשה היתה רעה ובזתה את רבינו, תחת נדבה נתנה היא לרבינו מנה אחת אפיים וסטרה על לחיו, ותיכף מיד נעתק דיבורה מפיה ונתאלמה, כשחזר האיש לביתו ומצא את אשתו אילמת חקר ודרש עד שמצא כי הכתה היא איש אשר בא לביתם, הבין הבעל כי אדם קדוש עבר עליהם ונענשה על כך, הלך לחפש את רבינו ולבקש ממנו מחילה, וביקש ממנו שיחזור וירפא את האשה, רבינו נאות וחזר אל הבית והתחיל לדבר עם האשה.

שאלה רבינו מה חטאך ומה פשעך, השיבה האשה ופירטה כמה וכמה חטאים שנכשלה בהם ר"ל, אמר הרה"ק 'פאר דאס איז זי שא נאך נישט אזוי זינדיג עהר זאל באקומען א פאטש פון אזא טמאה - אין חטאים אלו חמורים כ"כ שזושא ייסטר על כך...' עד שהודתה האשה כי הרגה כמה נפשות מישראל ר"ל בשמוע זאת רבינו אמר 'אזוי?! איז שוין זושא'ן געקומען א פאטש אז זי שא גייט אריין אין אזא הויז - ראוי זושא לקבל סטירה, אם נכנס הוא לבית זה...'

רבינו הסתופף בצלו של המגיד הקדוש ממעזריטש טרם אחיו הק' מליז'ענסק, אף הביא הוא את אחיו הר"א להסתופף בצל הקודש על ידי שאמר פעם לאחיו, למה הרהרת בתפילת שמונה עשרה מפלפול הרמב"ם, הלא זמן תפילה לחוד וזמן תורה לחוד, אמר לו הר"א 'זושא מיין ברודער! אוואו האסטו דאס גענומען לדעת מחשבות - זושא אחי, מהיכן לקחת מדרגה זו של ידיעת מחשבות האדם?! ואמר לו רבינו שיבוא עמו ויראה לו היכן משיגים מדרגה זו, מני אז דבקה נפשו במגיד הקדוש ונהפך לאחד מגדולי תלמידיו.

נועם יראתך

ענוותנותו של רבינו אין לשער היא, רבינו היה מייסר עצמו לפרקים והיה מכניס ידיו לתוך האש אמנם האש לא בערה בו, אמר רבינו לעצמו 'ראה זושא כי אפילו האש לא תרצה לבעור בך...! כן מסופר שהיה נכנס בתוך נחילי נמלים עוקצניות ואילו הם לא אבו לפגוע בגופו הקדוש של רבינו והיה קורא רבינו 'ראו נא רשותו של זושא, אפילו הנמלים אינם רוצות לאכול ולמצוץ מדמי...!'

הרה"ק מליאדי היה אומר על יראתו של רבינו כי חידוש היא אפילו בהיכל היראה. כן מסופר שפעם למד הרה"ק מליאדי עם הרה"ק ר' אברהם המלאך, בתוך לימודם נרעדה אחת מחלונות הבית, אמר הרה"ק מליאדי כי צריך לבדוק אם רבינו עבר באותו זמן סמוך לבית, כי מגודל יראתו של רבינו נופלת יראה ופחד אף על הדומם, בדקו ומצאו שאכן עבר שם רבינו באותה העת.

מקובל כי רבינו בא לפני הרה"ק מניקלשבורג וביקשו ללמוד עמו, התנה עמו הרה"ק שילמד עמו חכמת הנסתר והסכים רבינו, שאלו הר"ש איזה לימוד רוצה הוא ללמוד השיבו רבינו כי עם הארץ גדול הוא וצריך להתחיל ללמוד משניות, ויפרש כל תיבה בלשון אשכנז, התחילו ללמוד מסכת ברכות ופירש לו תיבה הראשונה 'מאימתי - פון ווען', הפיל רבינו עצמו לארץ באימה ויראה ואמר להר"ש 'מנין יודעים אתם שפירוש תיבת מאימתי הוא 'פון ווען' דלמא פירוש 'פאר פארקט' היינו מאימתי השי"ת צריך לקרוא קר"ש, נענה הר"ש ואמר איני יכול ללמוד עמכם, למדו אתם כמו שאתם רוצים...

עוד סיפר הרה"ק מליאדי שרבינו יצא פעם תחת כיפת השמים ואמר הפסוק 'כי אראה שמין מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת' נפל עליו יראה גדולה כל כך עד שקיבל מזה שלשול של דם שנמשך שלשה מעל"ע מגודל פחד הבורא, כשסיפר זאת הרה"ק התעלף הוא וכשהתעורר אמר שיראתו של רבינו היתה מעין יראתו של כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"א הגדול זי"ע.

